

===== Hikmettavuklarının Özgürlüğü =====

:date: 2014-11-23 02:18:14 +0200

.. :Author: Emin Reşah .. :Date: 12632

Parayla yazan insanın özgür olması nasıl mümkün?

Bir insan *özgürüm* diyorsa, *yok, değilsin* demek mümkün mü? Özgürlüğü öyle anlıyordur, hem ne ki, zaten, özgürlük?

Churchill 2. Dünya Savaşı'ndan sonraki bir konuşmasında, *geleceğin imparatorlukları, fetih değil, zihin imparatorluğu olacak* demiş. *Fetihlerin devri bitti*. Bunu duyunca, zihinleri fethedilmiş zamane hikmettavukları geldi aklıma. Hikmettavuğu gıdaklayan ve gıdaklayan ama bir tür yumurta veremeyen bir tür. Horozları da var ama onlar daha göze battığı için artık ortalıkta görünmüyorlar. Halka gıdaklamak ve horozlanmak bunların işi.

Memleketin zihinleri en az yüz yıldır işgal altında. *Özgürlük* dedikleri, o işgali sevmek oluyor. O işgali sorgulamamak, /biz, bu adamların çizdiği senaryoda oynamak zorunda değiliz, kendi rolümüzü oynayabiliriz/ demeyince, özgür olursun. Yoksa /sen, kimin kölesisin, kimden emir aldın, neden bizim gibi ve özgür efendilerimiz gibi özgür olmuyorsun?/

Neden olmuyoruz? Çünkü özgürlük, insanın kendine yarattığı bir kandırmacadan ibaret. Fikirlerinin muteber olması herkes için (veya çoğu için) önemlidir ve düşünce özgürlüğünün en büyük düşmanı bu itibar arayışı. Para için laf kıvıranın foyası kısa zamanda meydana çıkıyor ancak sözlerini, insanların beğenmesi için büken, düşüncesini beraber dans etmek için üreten adamın, *beni daha çok kişi dinlesin* veyahut *beni daha muteber insanlar dinlesin* kıvamındaki bir zihnin özgürlükten bahsetmesi komik.

Bir de geçimini yazarak sağlamaya çalışıyorsun, neyin özgürlüğü?

Denecek ki, /biz siyasi özgürlükten bahsediyoruz, tam bir özgürlük mümkün olmayabilir, ancak siyasi otoritenin karşısında sözler değişmemelidir./ Türkiye bu manada hiçbir zaman özgür olmadı, bugün düne göre daha kötü değil. Belki daha iyi de değil, ancak bu ülkedeki asıl mesele, korodan ayrılanın deli muamelesi görmesi. Gerçek deli de çok olunca ortalıkta, insanları *ademe mahkum etmek*, sessizlik içinde çıldırmalarını beklemek kolay.

Siyasetin temel vazifesi parayı kontrol etmek olduğuna göre, bir yerinden paraya bağlı olan kurumların özgür olmasını beklemek, insanın açken özgür olmasını beklemek gibi. Gazetecilik insanların parasız yapabileceği bir iş değil, şu anki haliyle değil en azından. Gazeteler tarafından hazırlanan web sayfaları bile çamur deryası gibi olduğuna göre böyle: Anladığımız kadarıyla insanlara doğru haber vermek hayli masraflı bir iş.

O zaman özgür habercilik nedir? Olmayacak. Haberin ve yorumun her zaman siyasi veya ekonomik güç odaklarının izin verdiği ölçüde elimize ulaştığını kabul edeceğiz. Güç odaklarının aynı zamanda enformasyon savaşı içinde olduklarını ve haberleri çarpıtarak, eksilterek veya düz yalanla sunabildiğini kabul edeceğiz. Millet olarak zaten bu hale geldik: Bir gazetenin ne diyeceği aşağı yukarı artık belli. Bir haberin falanca gazetede nasıl yer aldığını, haberi okumadan biliyorum, kimin ne yorum yapacağını da tahmin ediyorum.

Bütün haberlere hakettiği değeri veren, hiçbir maddi veya manevi etki altında kalmadan sunabilen bir habercilik mevcut mu? Böyle bir şey mümkün mü?

Yapılması gereken de o sebeple güç odaklarının sayısını artırmak. Fikir oligarşileriyle savaşmak. Birbirleriyle anlaştığı veya ezelden mensubu bulundukları *fikri esaret* öyle buyurduğu için, dünyayı belli bir şekilde göstermeye çalışan oligarşilere *hayır, öyle değil* diyebilecek başka odaklar bulmak. *Söz aranızda dolaşıp durmasın diye* çevrenin de ne dediğine bakacak birileri, sonra onlar eskiyip, bir şekilde oligarşiye katıldığında başkaları.

Türkiye bir oligarşiler cenneti, basın da böyle. Hep böyleydi. Oligarşilerin gönüllü esirlerinin eskiden özgürlük varmış da, şimdi yok oluyormuş gibi yapımları da, oligarşilerinin hasta olmasından. Çünkü her oligarşi çürümeye, sağırığa, körlüğe meyyaldir ve bizdekiler de bu sebeple çöküyor. Onları çökertenler başka oligarşiler peşinde olabilir, evet, başbakanın basın oligarşisini yıkmak istemesi ulvi sebeplerden değil, kendi oligarşisini tesis etmek istemesinden, doğru. Ancak bunun başka yolu yok zaten. Adalet *güç odağı olmasın* diyerek değil, *güç odakları çoğalsın ve toplumun her kesiminin sesi duyulsun* diyerek mümkün. *Demokrasi goygoyu* yapanın derdi, kendi oligarşisini yenilerinden korumak.

Basın, eğer Tayyip Erdoğan'a düşündüğünüz kadar esir olsaydı, milli bayramlarda dalgalanan bayrağın yanında onun yüzünü görürdük.

Türkiye'de *ilginçliğin* bir sınırı vardır. İnsanlar bağımsız olamadıkları için o sınırları geçmemeyi bilir veyahut silinir giderler. Dışardan bakıldığında çok misafirpervermiş gibi duran toplumun içine girdiğinizde, bunu herkes ve her düşüncedeki insan için söylüyorum, acımasızlık ve merhametsizlik görürsünüz. Bizi *bir arada tutan* değerlerimizin başında, bizim gibi olmayana duyduğumuz bu merhametsizlik yatar.

Merhamet ve sevgi *edebiyatı* yapan insanların çoğu, kendilerine benzemeyen karşısında veya menfaat çatışmasında bunu en çabuk unutandır. Çünkü *herkes bana ve putlarıma itaat eder ve benim dilediğim gibi yaşarsa*, emin olun, ben de çok misafirperver bir sevgi pıtırıcı ve merhamet abidesi olurum.

Böyle bir toplumda ilginç fikir üretme niyetinde olanların yapabileceği sınırlıdır. Marifet iltifata, iltifat da sınırları aşmamaya veya daha kötüsü aynı putlara iltirama bağlıdır. Belki her yerde böyledir, bilemiyorum, belki insanın madden bağımsız yaşaması mümkün yerlerde daha azdır. Ancak bizim asıl dertlerimiz-

den biri bu. Özgürlük, eğer içini dolduracak bir fikriniz, bir teşebbüsünüz varsa anlam kazanır. Bizde bu yok. Bizde hikmettavukları hep birbirine gıdaklıyor.